כ: האשה שנתארמלה פרק שני כתובות

עין משפט נר מצוה

לט א מר׳ פ״ח מה׳ל׳ עדות הלכה ג׳ סמג עשין קט טוש״ע ח״מ סימן כח סעיף יד:
מ ב ג ד ה מר׳ פ״מ מהלכות טומאת מת הלכה ג:
מא ו טוש״ע ח״מ סימן כח סעיף יג:
מב ז ח טוש״ע ח״מ סימן מו סעיף י:

תוספות רי״ד

מעידים ולמה אומר הבריתא שאין נאמנים ור״נ אמר תרי ותרי נינהו תשובה בודאי כי אמרי להו גזלנים אתם או קרובים אתם נאמנים משום דמסלקי להו מתורת עדות לגמרי אבל כשאומרים קטנים הייתם או קרובים הייתם כיון דמודו דהשתא בני עדות נינהו ומסהדי על ההיא דזמנא בלחור הוו להו תרי ותרי דהא השתא הם כשרי לעדות ואמרי לא היינו קטנים לא היינו קרובים ומש״ה לא מהימנינן לבתראי. ומקשינן אמאי קאמר ת״ק שאין נאמנים ומגבינן ביה תרי ותרי נינהו ועל בולן מקשינן בין על אנוסים היו בין על קטנים היו בין על קרובים היו אלא א״ר נחמן אוקי תרי לבהדי תרי ואוקי מסונא בחזקת מריה מידי דהוה אנכסי דבר שטיא דבר שטיא זבין נכסיה פירוש מכר קרקעותיו אתו בי תרי ואמרי כשהוא חלים זבן פי׳ בריא ואתו בי תרי ואמרו כשהוא שוטה זבן וא״א אוקי תרי לבהדי תרי ואוקי נכסים בחזקת בר שטיא פי׳ ראש״פ שתפס המלוה מוציאים מידו דשלא בדין תפס דומיא דבר שטיא שהיה הנכסים ביד הלוקח וא״נ דאוקי נכסים בחזקת בר שטיא ולא אמרן פי׳ אוקי נכסים בחזקת בר שטיא אלא דאית ליה חזקה דאבהתיה פירוש חזקה שנכסים הללו היו של אבותיו אבל לית ליה חזקה דאבהתיה אלא חזקה דנפשיה פירוש שקנאם הוא והוחזקו בידו אמרינן כשהוא שוטה זבן וכשהוא שוטה זבין פי׳ בקנייתו כך מכיריהו דאין חזקתו חזקה לבטל מכיריהו ע׳ בפ״ג דיבמות: א״ר אבהו אין מדמין את העדים אלא בפניהם ומכחישין את העדים שלא בפניהם והזמה שלא בפניהם נהי דהזמה לא הוי הכחשה מיהא הוי פירוש בהזמה דמענש בכאשר זמם בע׳ בפניהם אבל בהכחשה דלא מיענש לא בע׳ בפניהם [ז] פי׳ המורה נהי דהזמה לא הוי לענשן לא הוי לבטל עדותן: אמר מר או שכח״י יוצא ממקום אחר משטר שקרא עליו ערעור והוחזק בכ״ד אין נאמנים קרא עליו ערעור אין לא קרא עליו ערעור והוחזק בכ״ר לא מסייע ליה לדבי אסי דאמר ר״א אין מקיימין את השטר אלא משטר שקרא עליו ערעור והוחזק בכ״ר פי׳ אין מקיימין את השטר אחר אלא אם כן קרא ערעור על אותו שטר האחר והוחזק בכ״ד ע״י עדיו דאי לא קרא עליו ערעור חיישינן דלמא הוהא נופיה מזויף הוא: אמרי נהרדעא אין מקיימין את השטר אלא משתי שדות והלקוחות אכלו ג׳ שנים ע״י שטרות הללו מקיימין שטר שלישי מהם אם דומין התחימות ובשופי פי׳ כשהן ערעור ולא סליגי נהרדעא אברייתא דהאי דבעי שתי שדות של שתי שדות כגון דלא מקיימי מש״ה בע׳ שאכלום בעליהם בשופי ג׳ שנים אבל אם [דם] מקיימין אפי׳ מחד מקיימין אמר ר״ש בר אשי וכיוצא מת״י אחד פי׳ ששני שטרות הללו שמקיימין השלישי מהן יוצאים מת״י איש אחר אבל מתחת ידו לא פי׳ של זה המוציא את השלישי מ״ש מתחת ידו דלא דלמא דיופי דייף פי׳ המחכל בכתב של אותן שני שטרות וכוון וחתם הוא בעצמו את השלישי דונמת אותן חתימות מתחת יד אחר נמי דלמא אזיל וחזא ואתא וזייף כולי האי לא מצי מכוין פי׳ שהמזייף צריך שיהא הכתב לפניו וראהה אות באות והלואי שיוכל לכוין ולצמצם ולעשות כמותו: ת״ר כותב אדם עדותו על השטר ומעיד עליה אפילו לאחר כמה שנים פי׳

ז) ל״ל והזמה שלא בפניהם הכחשה מיהו הוי פי׳ המורה וכו׳.

מסורת הש״ס

לט א) מגילה פט״ז מ״ב. ב) מיר סה״ב. ג) [בכרים יח פט״ו]. ד) [ר״ה הכל דנקט אחד מדמות לפי שכל דבר מדם הוא מתלה ומה״כ יש ומכמו כן כתיריסין קודם ניסוחין ומתולות שהם קודם בעולות. ומ״מ קשה דבפרק כיצד צולין (דף פה.) קאמר אחד עלם שים בו מוח ואחד עלם שאין בו מוח אמ״נ שאין בו מוח פשוט יותר שים בו מוח ועלם לא תשמרו בו ויהם לא שיך אלי טעמא ולריך לפרש בדפרי״. מ״ר עה״נ]. ה) ומלי למימר דתרי טעמי לעיניותא נקט. [מ״ר].

גליון הש״ם

גמ׳ שאין אר״ם וזבריה. עיין תוס׳ ר״ה פ״ב מ״ב דכ״ב ד״ה לא יסמוך:

תוספות רי״ד (המשך)

אם עשהו עד בדבר וירא לשכחו כותבו על חתיכת קלף ומצניעה ומעיד ע״פ אותו כתב אפילו לאחר כמה שנים א״ר הונא והוא שזכרה מעצמו פי׳ בלא ראיית השטר וזכר קצת מעדיותו מאליו ואין זה מדבר משטר שיצא מת״י ומפרו למלוה או לליקח דהתם אע״ג דלא דכירי להדדהייהו כלל כיון שמעיד שזה כת״י ומקיים חתימתו או אחרים מעידין על חתימתו השטר קיים ואף על פי שאינו זוכר עדותו ואע״פ שמת חתימתו קיימת שעדים המעידים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן בב״ד ולא מיירי הכא אלא בעודו תחת ידו כגון ספר זכרונות שאדם כותב בו עסקיו שלא ישכחם גם הערות זו שנאמרה לו בפה כתבה שם שלא ישכחנה ומ״ה א״ר הונא והוא שזוכרה מעצמו אבל אם שכחה בטל כתבו ואל יראה ויעיד מתוך כתבו ואהני ליה כתבא שיעיין שם לפרקים ולא (ישרחנה) [ישכחנה] ור״י אמר אף על פי שאינו זוכרה מעצמו פי׳ אלא לאחר שראה השטר נזתן בלבו ויזכיר שלא נשתכחה ממנו כל כך רק כשמזכירים אותו נזכר אבל אם אינו נזכר כלל לא דהכי אמרינן בפרק ד׳ אחין לינתוהו גבי עדים אם מכיריי ליתי ולסהדוני ואי לא דמנין דחזי מכתבא ומסהדי ורחמנא אמר ממיתם ולא מפי כתבם: (ארב״א) [אמר רבא] שמע מינה מר׳ יוחנן הוי תרי דידעי בסהדותא ומינשי חד מינייהו מדכיר לה חברי׳ ומדכר איבעיא להו מלוה בעצמו מאי פי׳ אם בעל דין מזכירו עד שנזכר מאי ר״ח אמר אפילו מלוה בעצמו מר בר אשי אמר (אפי׳) מלוה בעצמו לא והלכתא מלוה בעצמו לא ואי צריבא מרבנן אפילו מלוה בעצמו פי׳ לאו דמי אנפשי׳ ומזכיר שפיר לא הוי סמיך אספיקא למיקם לאסהודי כי הא דרב אשי הוי״ל סהדותא דרב כהנא א״ל מדכיר מר ההוא סהדותא א״ל לא א״ל ולאו הכי והכי הוה א״ל לא יודענא לסוף אדכיר ר״א ואזיל אסהדיה ליה חזי׳ לרב כהנא דהוה קא מחסם פי׳ מגמגם פי׳ למהוה על ר״א שהעיד בדבר א״ל מי סברת עלך קסמכנא אנא דמאי אנפשאי ואידכרי עיין בפסקי ד׳ אחין: **מתני׳** זה אומר זה כתב ידי חבירי וזה אומר זה כת״י וזה כת״י חבירי הרי אלו נאמנים זה אומר זה כתב ידי וזה אומר זה כת״י צריכים שיצטרף אחר עמהן דברי רבי ותכ״א אין צריכין לצרף עמהן אחר אלא נאמן אדם לומר זה כתב ידי. רבי סבר תרי סהדי בעי׳ אכל חתימה וחתימה הלכך אם כל אחד העיד על שלו ועל של חבירו יש שני עדים אכל חתימה וחתימה ואם כל אחד ואחד מעיד על שלו ולא על של חבירו צריכים לצרף עמהן אחר שיכיר שתי החתימות שיבואו על כל חתימה שני עדים. וחכמים סברי כל אחד נאמן על חתימתו שבוודאי כשבאו העדים לקיים חתימת עדים אחרים צריכים להיות שנים על כל חתימה וחתימה אבל כשעדי השטר הן בעצמן מקיימין חתימתן אין צריכין ציווף אלא כל אחד נאמן לומר זה כתב ידי ופריש תלמודא שעמייהו

מתני׳ זה אומר זה כתב ידי וזה כתב ידי של חבירי וזה אומר זה כתב ידי וזה כתב ידי של חבירי הרי אלו נאמנין זה אומר זה כתב ידי וזה אומר זה כתב ידי חבירי הרי אלו נאמנים